

מוטו משפטי |

השתתפות עצמית בפוליסת ביטוח 05/04/11

אז כולנו יודעים שהביטוח עבר "רפורמה" שבסופה הכיסים שלנו נשארו ריקים יותר, אך ממה כדאי להיזהר לפני בחירת הביטוח הנכון לנו? עו"ד יעקב מושקט מסביר

עו"ד יעקב מושקט
צלם: ingimage

לאחרונה נתקלתי מספר פעמים בפניות מצד נפגעי תאונות דרכים, רוכבי דו-גלגלי, אשר רכשו תעודת ביטוח חובה. רה מופיע סעיף בדבר השתתפות עצמית. לפי סעיף ההשתתפות העצמית חלה על המבוטח השתתפות עצמית בסך 25,000 ₪ מנזקים שנגרמו לו עקב התאונה. במילים אחרות, באופן כללי, משמעות הדבר היא כי נפגעים אלה יהיו זכאים לפיצוי רק אם נזקם יעלה על 25,000 ₪. בתאונות עם הפציעות הקלות, המשמעות המעשית היא כי הנפגע לא יקבל כל פיצוי. בתאונות עם הפגיעות הקשות יותר המשמעות היא כי יקוזז מהפיצוי סכום ההשתתפות העצמית, שכאמור הינו סכום משמעותי.

מאחר ולאחרונה נתקלתי מספר פעמים בנפגעים אשר הופתעו לשמוע ממני כי זו הפוליסה שרכשו, וכי זו המשמעות של סעיף השתתפות עצמית בפוליסת ביטוח החובה, אני מוצא לנכון לכתוב שורות אלה, ולהלן ביתר פירוט.

תחום הפיצויים על נזקי גוף בגין תאונות דרכים במדינת ישראל נשלט על-ידי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, והתקנות מכוחו. חוק זה שהינו ייחודי בעולם, קובע בעצם שכל אדם אשר נפגע פגיעת גוף בתאונת דרכים זכאי לקבל פיצוי בגין פגיעתו (בכפוף למספר חריגים אליהם לא ניכנס כעת). הזכות לקבלת פיצוי הינה מוחלטת. ואינה תלויה אפילו במידת האשמה של הנפגע בעצם מקרה התאונה ובאופן התרחשותה.

לשם ההמחשה, גם בתרחיש קיצוני בו אדם חצה צומת ברמזור אדום וגרם באשמתו המוחלטת לתאונה, הוא יאה זכאי לפיצוי על פציעתו מחברת ביטוח החובה בה הינו מבוטח.

בעבר, כל פוליסות ביטוח החובה ששווקו, כולל פוליסות ביטוח חובה לדו-גלגליים, ביטחו את המבוטח בפני נזקי גוף כבר מהשקל הראשון של הנזק. לציבור הנהגים לא היה כל שיקול דעת לבחור איזה כיסוי ביטוחי לרכוש.

בשנה האחרונה, במסגרת רפורמה בביטוחים של הרכבים הדו-גלגליים הוצבו בפני קהל הרוכבים שני אפיקים ביטוחיים עיקריים.

האחד, רכישת פוליסה עם כיסוי ביטוחי מלא מהשקל הראשון של הנזק, תוך העלאת מחירי פוליסות אלה בכ- 20%.

האפיק השני, רכישת פוליסה במחיר הישן והזול יותר, אך בפוליסה זו הוכנס סעיף בדבר השתתפות

עצמית, עליו ארחיב.

תוכן הסעיף בנוגע להשתתפות העצמית הינו, ראשית, כי המבוטח יישא בהשתתפות עצמית בשיעור שנקבע בפוליסה (על-פי רוב 25,000 ₪) מתוך רכיב "הכאב והסבל". כמו כן, בנוסף, מקוזזת מהפיצוי גם השתתפות עצמית ברכיב הפסדי השכר עקב היעדרות מעבודה כתוצאה מהתאונה בערך של 7 ימי עבודה.

לשם ההמחשה נציג שני מקרים נפוצים. הראשון, רוכב דו-גלגלי נפגע בתאונה בגללה סבל שפשופים עמוקים, נזקק לחבישות יומיומיות בקופת החולים ונעדר מעבודתו ל-3 שבועות. השפשופים אף הותירו בגופו צלקות מכערות. אם רוכב זה רכש פוליסה רגילה ללא השתתפות עצמית הוא יפצה בדרך כלל ברכיב הכאב והסבל בסכום שעשוי להגיע עד כ-16,000 ₪, ובנוסף יקבל גם פיצוי מלא על הפסדי השכר עבור מלוא תקופת היעדרותו מהעבודה. לעומת זאת, אם רוכב זה רכש פוליסה עם סעיף השתתפות עצמית הוא לכל היותר יקבל פיצוי על הפסדי שכר על שבועיים היעדרות (משלושה שבועות של היעדרות מקוזז שבוע השתתפות עצמית). על הכאב והסבל שהיו מנת חלקו הוא לא יקבל ולו שקל אחד (!!)

שכן רכיב זה יתקזז במלואו כנגד ההשתתפות העצמית כפי שהסברתי לעיל. מקרה נפוץ נוסף, רוכב דו-גלגלי שנפגע בתאונה ונגרם לו שבר בשורש כף היד. עקב הפגיעה ידו גובסה למשך חודש וחצי, במהלכו היה מוגבל מאד בהפעלת היד. עקב הפגיעה נעדר מהעבודה למשך חודשיים, אבל לבסוף לא נותרה לו נכות. לו היה רוכב זה רכש פוליסת ביטוח חובה ללא סעיף השתתפות עצמית הוא היה לכל הפחות מקבל עבור הכאב והסבל פיצוי בסך כ-16,000 ₪ ובנוסף פיצוי מלא על הפסדי השכר שנגרמו לו עקב תקופת היעדרות. לעומת זאת, אם רכש פוליסת ביטוח חובה עם סעיף השתתפות עצמית הוא לא יקבל ולו שקל אחד (!!)

עבור הכאב והסבל שנגרמו לו, ומרכיב הפסדי השכר יקוזז שבוע אחד של השתתפות עצמית.

ומה בעצם "חסך" אותו נהג דו-גלגלי אשר רכש פוליסה עם סעיף השתתפות עצמית? ה"חיסכון" ברכישת פוליסה זו הינו כ-1,100 שקלים חדשים לשנה הן לנהג בן 20 עם ותק שנתיים על קטנוע 250-51 סמ"ק, והן לנהג בן 25 עם ותק 7 שנים על אופנוע 500-251 סמ"ק.

אז נכון, שדווקא עם קהילת רוכבי הדו-גלגלי נמנים רבים שהפרוטה אינה מצויה בכיסם, אבל ברור שמספיק שתקרה תאונה אחת על מנת ש"החיסכון" ברכישת פוליסה עם השתתפות עצמית יתגלה כהפסד גדול. חישוב פשוט מראה אפילו, ש"מספיק" שפעם ב-5 שנים היית מעורב בתאונה ולו קטנה, כדי שכלכלית לא ישתלם לך לרכוש פוליסה עם רכיב השתתפות עצמית. וככל שנפגעת קשה יותר כך גדל ההפסד שלך. הדברים מקבלים משמעות רבה עוד יותר על רקע העובדה כי נהג דו-גלגלי, זהיר ככל שיהיה, אינו תלוי רק בעצמו. ומספיקים מהמורה בדרך, כתם שמן, שלולית או נהג מכונית לא זהיר על מנת שתתרחש תאונה.

לסיכום, גם אם בימים אלה לא קל לגמור את החודש, ואפילו אם הינך נהג זהיר ביותר, רכישת פוליסת ביטוח חובה עם סעיף השתתפות עצמית הינה בסופו של דבר חיסכון קטן, ולא בהכרח חכם, שעלול להסתיים בהפסד גדול. העיקר, לסיים - סעו בזהירות ושימרו על עצמכם (ועל כספכם...)

*הכותב הינו עורך דין מומחה לנזקי גוף ותאונות דרכים
*האמור לעיל אינו תחליף לקבלת יעוץ משפטי פרטני